

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Monitors bevolkingsonderzoeken Caribisch Nederland

Cijfers bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker 2022-2023

Tussen februari en november 2022 is het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker gestart; eerst op Saba, vervolgens op Sint Eustatius en als laatste op Bonaire.¹

Hiervan presenteren we nu de eerste resultaten:

- Een goed ingerichte keten die per eiland is afgestemd op de eigen specifieke situatie.
- Er is voorlichtingsmateriaal beschikbaar waardoor deelnemers een geïnformeerde keuze kunnen maken.
- Op alle eilanden zijn degenen die het uitstrijkje uitvoeren (bij)geschoold.
- Alle analyses worden gedaan door één geaccrediteerd laboratorium op Curaçao. Hier wordt zowel de test op het humaan papillomavirus (HPV typering) als het cytologisch onderzoek naar kankercellen gedaan.
- Een aantal taken zoals voorlichting en de monsterafname zijn belegd bij lokale en regionale ketenpartners. De RIVM screeningsorganisatie blijft verantwoordelijk voor de monitoring van de gehele keten. Veel van de werkzaamheden zijn belegd bij lokale ketenpartners.
- Het screeningproces volgt waar mogelijk de Europees Nederlandse richtlijnen.

¹ De belangrijkste cijfers van het eerste jaar borstkankerscreening op Bonaire hebben we in 2022 samengevat in een [monitor](#) over 2021-2022.

Cijfers bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker 2022-2023

Saba

Inleiding

Samen met Saba Cares is in februari 2022 de baarmoederhalskankerscreening op Saba gestart. In deze publicatie presenteren we de gegevens van het eerste jaar (februari 2022-november 2023).

Van alle ontvangen monsters waren er 4 (<3%) niet geschikt voor HPV-analyse. Alle cytologische monsters waren beoordeelbaar.

Het screeningprogramma in uitvoering

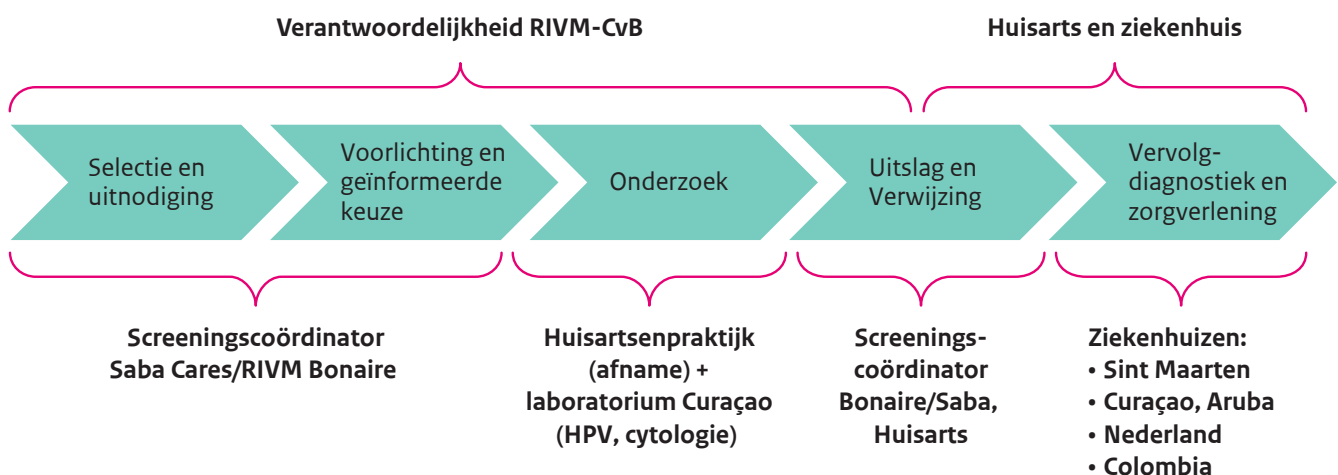
Vanwege de relatief kleine doelgroepen op het eiland organiseren we de screening op Saba in een aantal rondes per jaar. Op Saba is begonnen met het uitnodigen van de 50-60 jarigen. Al snel zijn ook vrouwen uit de overige leeftijdsgroepen uitgenodigd. Gedurende de drie jaar van de pilot worden alle vrouwen uit de doelgroep uitgenodigd. Omdat het op Saba niet mogelijk is om uitnodigingsbrieven per post te versturen werden vrouwen telefonisch en via Whatsapp uitgenodigd. Daarnaast kunnen vrouwen in de doelgroep zich ook zelf aanmelden voor een afspraak. Het screeningsinterval na de eerste screening is 5 jaar. De monsters worden na afname verzameld, verpakt en verzonden naar het laboratorium op Curaçao.

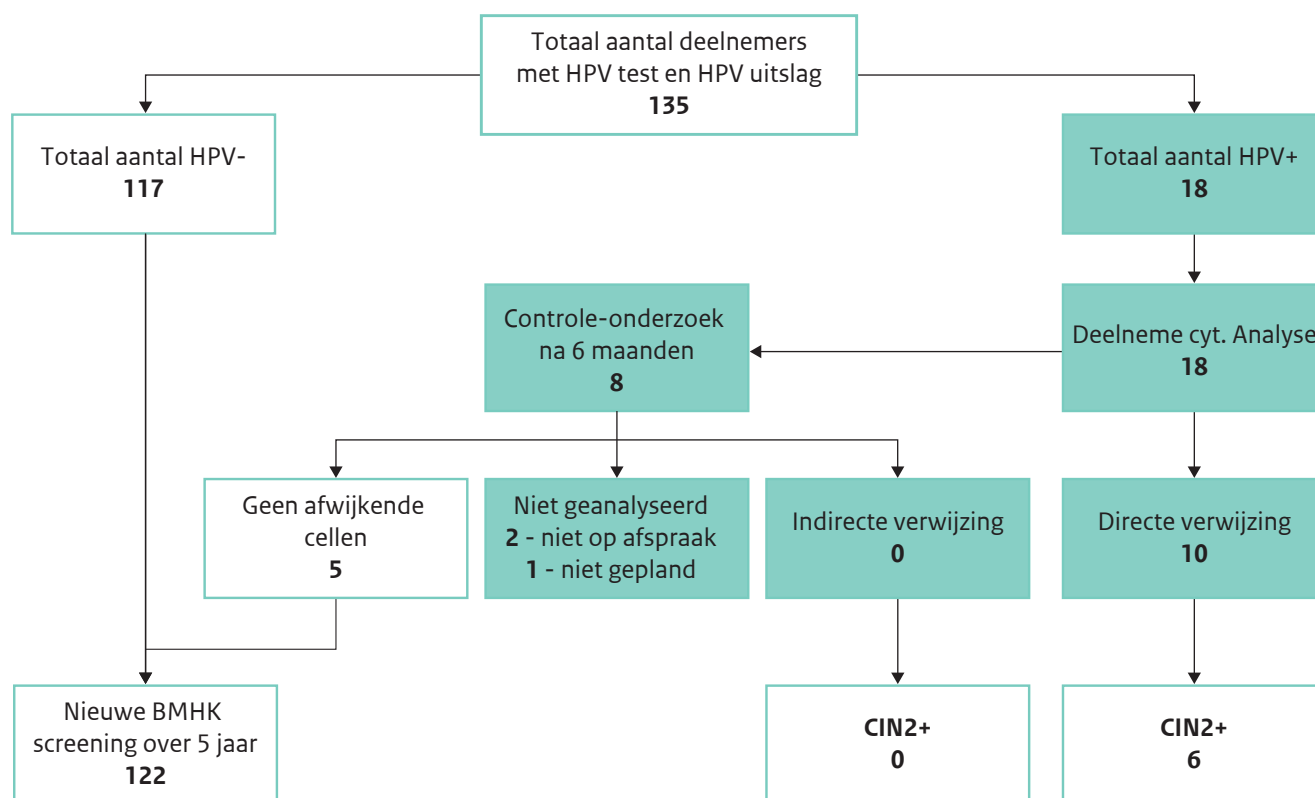
Aan het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker deden 135 personen mee (tot nu toe heeft ca. 29% van de vrouwen tussen de 30 en 60 jaar van de totale doelgroep deelgenomen).

Bij 6 van de 10 (60%) van alle verwijzingen werd baarmoederhalskanker of een voorstadium (CIN2+) hiervan gevonden.

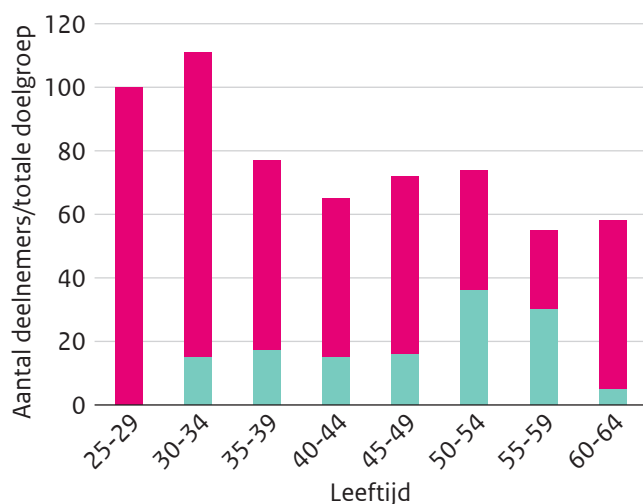
Figuur 1. Stroomdiagram screeningsproces bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker 2023 op Saba

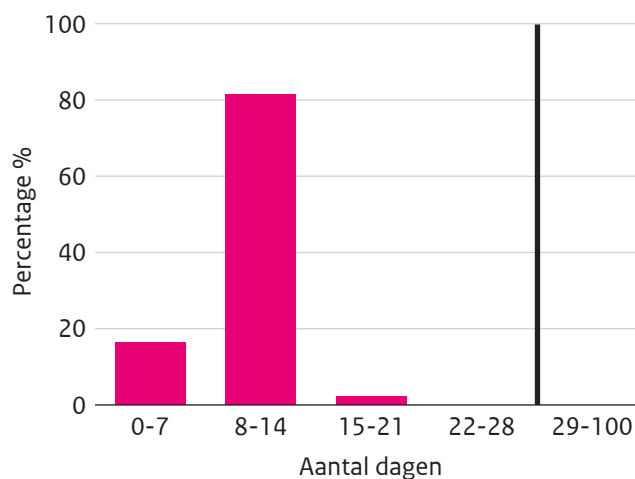
In dit figuur zijn gegevens opgenomen van deelnemers waarvan het resultaat van de HPV bepaling bekend was vóór 15 november 2023.

- 18 van de 135 (13%) monsters waren HPV+.
- Voor alle 18 (100%) HPV+-monsters werd een cytologische analyse uitgevoerd.
- In 10 van de 18 monsters (56%) werden afwijkende cellen gevonden. De betreffende deelnemers werden doorverwezen voor een vervolgonderzoek.
- Acht deelnemers kregen een uitnodiging om na zes maanden een controle cytologische analyse uit te laten voeren.
- Vijf van deze acht deelnemers (63%) hebben meegedaan aan dit controleonderzoek. De screeningsuitslag was in alle gevallen negatief. Voor de overige 3 deelnemers was op het moment van rapportage de analyse nog niet uitgevoerd.

Figuur 2. Aantal vrouwen dat deel kan nemen (gehele kolom) en aantal dat deelnam (groen). Deelnemers ouder dan 60 werden toegelaten omdat dit hun laatste kans was om aan de screening deel te nemen.

Figuur 3. Alle resultaten werd gerapporteerd aan de screeningsorganisatie binnen de afgesproken termijn van 28 dagen

Tabel 1. Aantal telefonische uitnodigingen per leeftijds-categorie

Leeftijdscategorie	Aantal telefonische uitnodigingen
30-39 jaar	147
40-49 jaar	70
50-59 jaar	80

Belangrijkste resultaten

1. Ondanks de veeleisende logistiek van het transport van monsters naar Curaçao worden de screeningresultaten tijdig gerapporteerd aan de screeningorganisatie.
2. Vier uitstrijkjes konden niet geanalyseerd worden. Hiervoor was een herhalingsmonster nodig. Dit is geen reden tot zorg, aangezien het personeel dat de uitstrijkjes verricht goed is opgeleid. Het aantal herhalingsuitstrijkjes blijven we volgen.
3. 13% van de deelnemers was HPV+. In het algemeen is het aantal deelnemers te laag om de uitkomsten te kunnen vergelijken met andere programma's.
4. Gegevens uit Figuur 2 lijken aan te geven dat de deelname iets hoger is in de leeftijdscategorie 55-59.

Cijfers bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker 2022-2023

Sint Eustatius

Inleiding

Samen met de Public Health Prevention Clinic and Sint Eustatius Health Care Foundation is in juni 2022 de baarmoederhalskankerscreening op Sint Eustatius gestart. In deze publicatie presenteren we de gegevens vanaf de start van het programma in juni 2022 tot en met 15 november 2023.

Het screeningprogramma in uitvoering

Vanwege de relatief kleine doelgroep op het eiland organiseren we de screening op Sint Eustatius in een aantal rondes per jaar. Op Sint Eustatius is begonnen met het uitnodigen van de 50-60 jarigen gevolgd door de jongere groepen. Gedurende de drie jaar van de pilot worden alle vrouwen uit de doelgroep uitgenodigd. Deelnemers ontvangen een uitnodigingsbrief. Daarnaast kunnen vrouwen in de doelgroep zich ook zelf aanmelden voor een afspraak. Het screeningsinterval na de eerste screening is 5 jaar.

De monsters worden na afname verzameld, verpakt en verzonden naar het laboratorium op Curaçao.

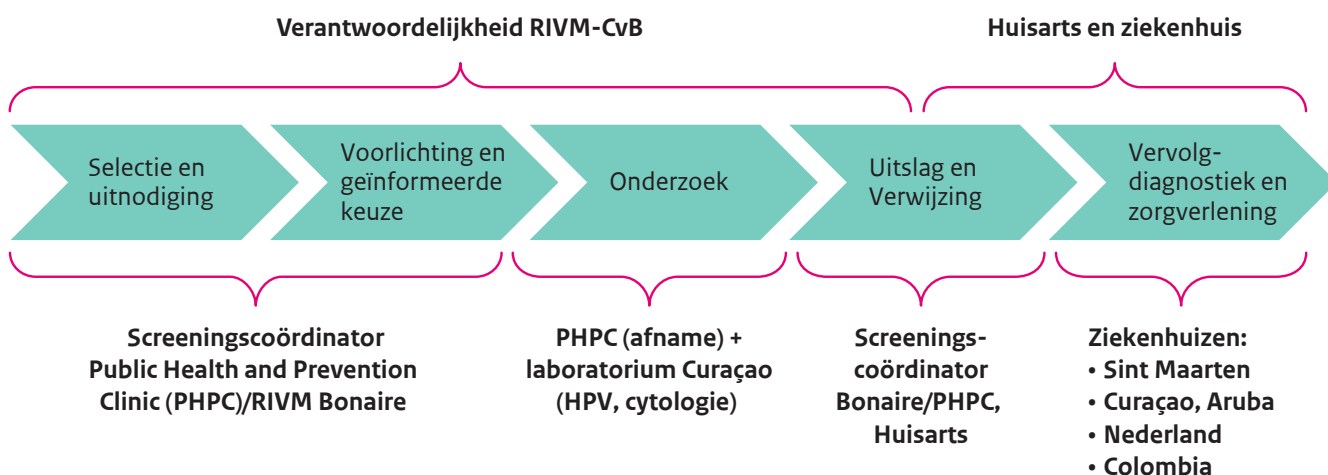
Van alle ontvangen monsters was er 1 (<1%) niet geschikt voor HPV-analyse. Alle cytologische monsters waren beoordeelbaar.

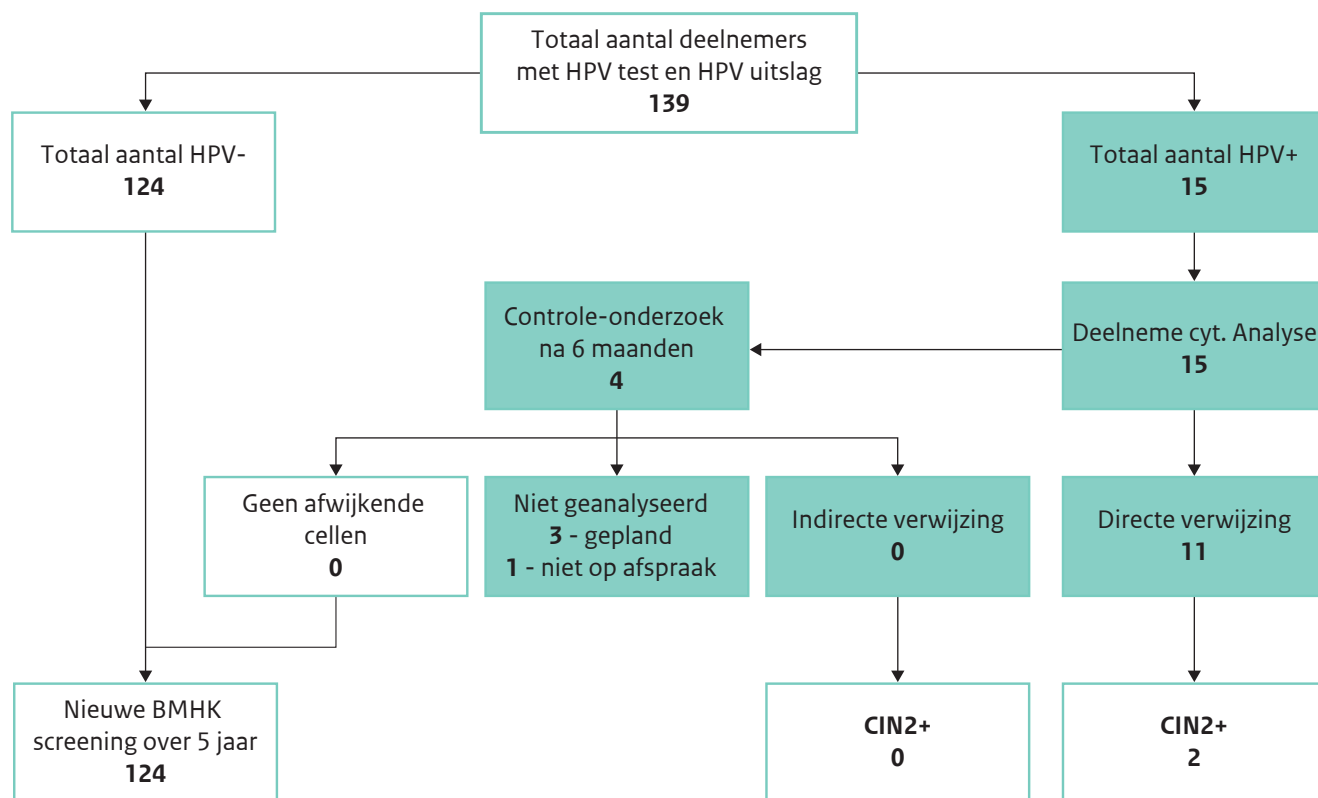
Aan het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker deden 139 personen mee (tot nu toe heeft ca. 17% van de vrouwen tussen de 30 en 60 jaar van de totale doelgroep deelgenomen).

Bij 2 van de 11 (18%) van alle verwijzingen werd baarmoederhalskanker of een voorstadium (CIN2+) hiervan gevonden.

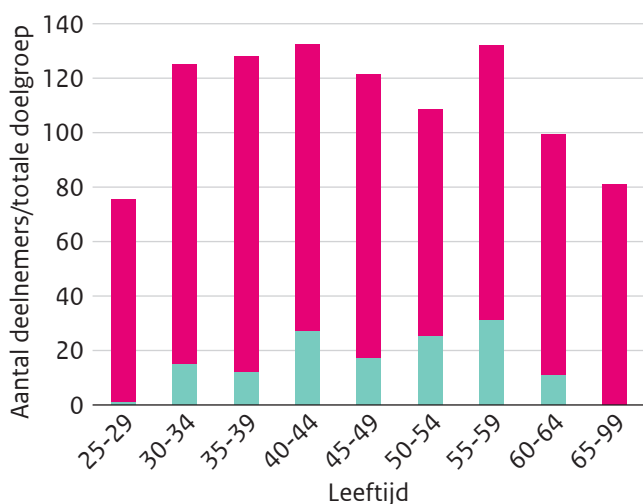
Figuur 1. Stroomdiagram screeningsproces bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker 2023 op Sint Eustatius

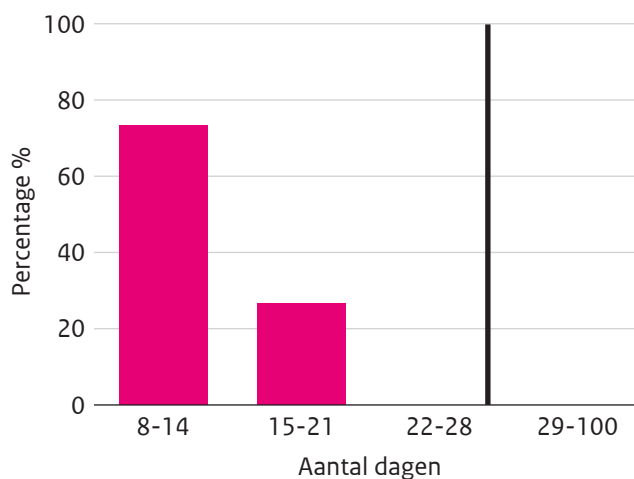
In dit figuur zijn gegevens opgenomen van deelnemers waarvan het resultaat van de HPV bepaling bekend was vóór 15 november 2023.

- 15 van de 139 (11%) monsters waren HPV+.
- In 11 van de 15 monsters (73%) werden afwijkende cellen gevonden. De betreffende deelnemers werden doorverwezen voor een vervolgonderzoek.
- Vier deelnemers kregen een uitnodiging om na 6 maanden een controle cytologische analyse te laten uitvoeren. Op het moment van rapportage waren deze analyses nog niet uitgevoerd.

Figuur 2. Aantal vrouwen dat deel kan nemen (gehele kolom) en aantal dat deelnam (groen). Deelnemers ouder dan 60 werden toegelaten omdat dit hun laatste kans was om aan de screening deel te nemen.

Figuur 3. Alle resultaten werd gerapporteerd aan de screeningsorganisatie binnen de afgesproken termijn van 28 dagen

Tabel 1. Aantal verzonden uitnodigingen per leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	Aantal verzonden uitnodigingen
30-34	50
35-39	54
40-44	201
45-49	161
50-54	88
55-59	102
60-64	5

Belangrijkste resultaten

1. Ondanks de veeleisende logistiek van het transport van monsters naar Curaçao worden de screeningresultaten tijdig gerapporteerd aan de screeningorganisatie.
2. Het aantal uitstrijkjes dat na afname niet geschikt is voor analyse is zeer laag; het maken van de uitstrijkjes wordt dus goed uitgevoerd en bij het transport naar het laboratorium blijven de monsters van voldoende kwaliteit voor analyse.
3. 11% van de deelnemers was HPV+. In het algemeen is het aantal deelnemers te laag om de uitkomsten te kunnen vergelijken met andere programma's.
4. Gegevens uit Figuur 2 lijken aan te geven dat de deelname iets hoger is in de leeftijdscategorie 55-59. Nog maar een klein deel van de Statiaanse vrouwen heeft deelgenomen. We blijven investeren in goede voorlichting en informatievoorziening.

Cijfers bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker 2022-2023

Bonaire

Inleiding

Samen met de huisartsenpraktijken is in november 2022 de baarmoederhalskankerscreening op Bonaire gestart. In deze publicatie presenteren we de gegevens vanaf de start van het programma in november 2022 tot en met 15 november 2023.

Het screeningprogramma in uitvoering

Op Bonaire ontvangt een selectie vrouwen in de doelgroep maandelijks een uitnodigingsbrief. Deelnemers kunnen op vaste tijden terecht bij hun eigen huisartsenpraktijk voor een uitstrijkje.

Ook op Bonaire is begonnen met het uitnodigen van de 50-60 jarigen gevolgd door de jongere groepen. Gedurende de drie jaar van de pilot worden alle vrouwen uit de doelgroep uitgenodigd. Daarnaast kunnen vrouwen in de doelgroep zich ook zelf aanmelden voor een afspraak. Het screeningsinterval na de eerste screening is 5 jaar. De monsters worden na afname verzameld, verpakt en verzonden naar het laboratorium op Curaçao.

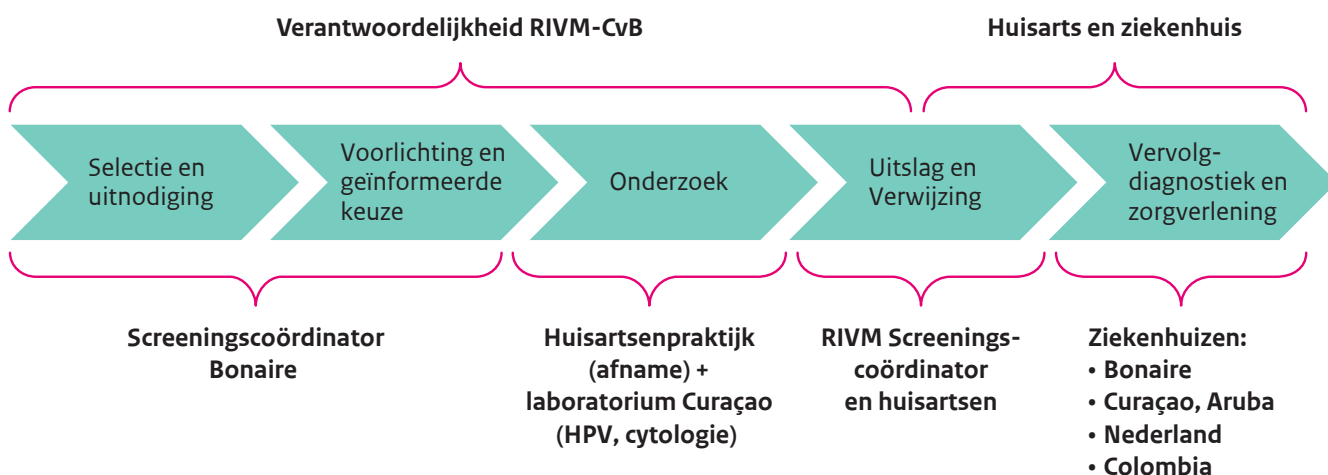
Van alle ontvangen monsters waren er 4 (<1%) niet geschikt voor HPV-analyse. Alle cytologische monsters waren beoordeelbaar.

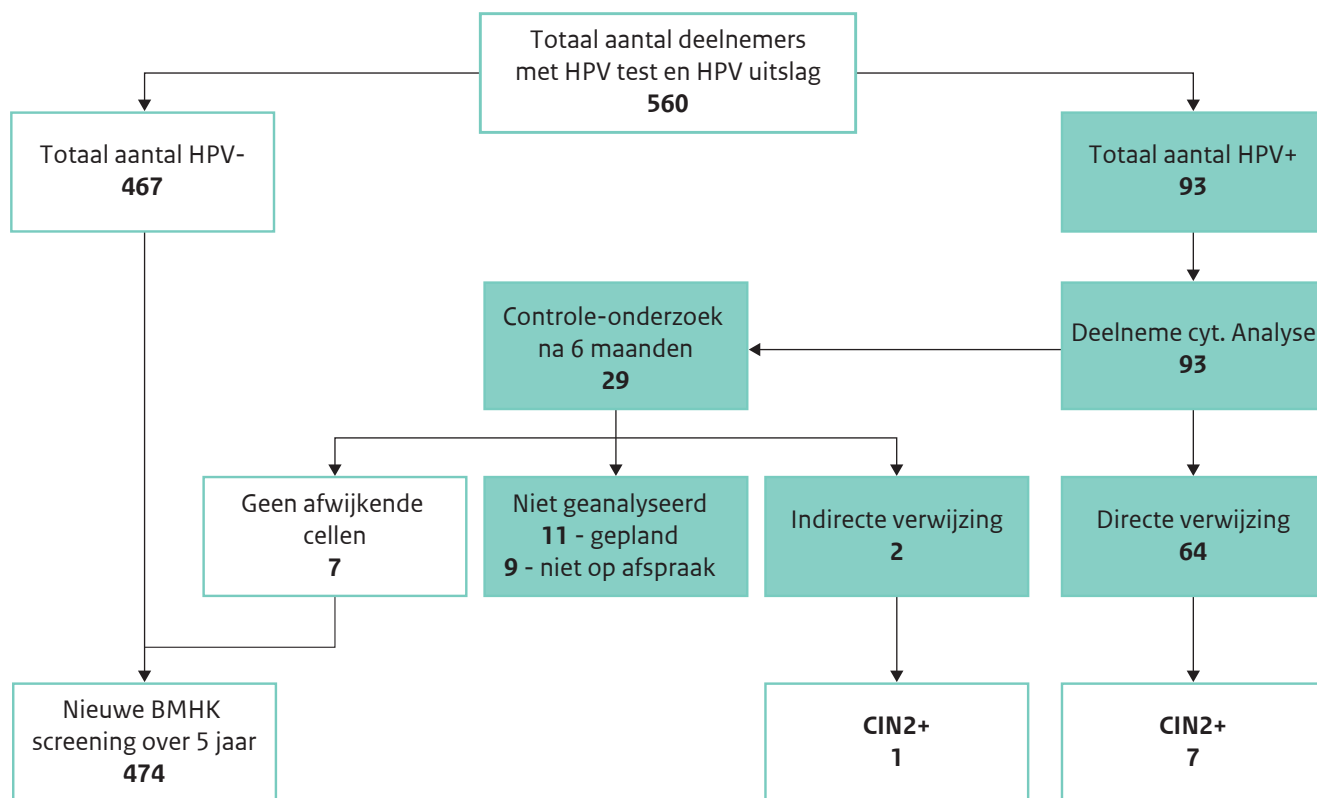
Aan het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker deden 560 personen mee (in het eerste jaar heeft ca. 10% van de vrouwen tussen de 30 en 60 jaar van de totale doelgroep deelgenomen).

Bij 1 van de 2 (50%) indirecte verwijzingen en bij 7 van de 64 (11%) directe verwijzingen werd baarmoederhalskanker of een voorstadium (CIN2+) hiervan gevonden. Van 20 van de 64 verwijzingen zijn geen gegevens over de diagnose bekend.

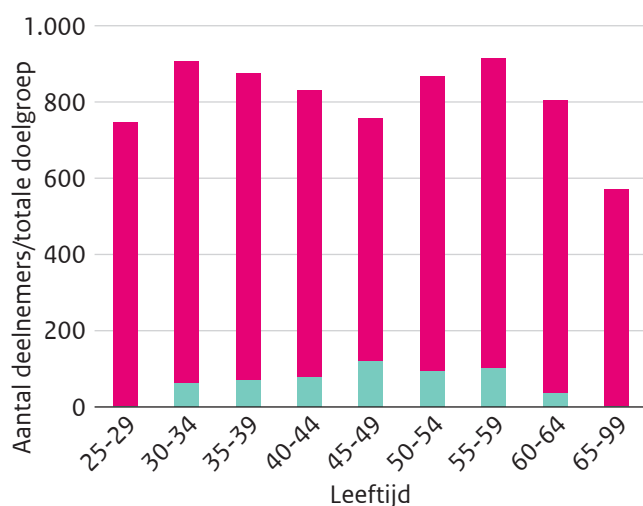
Figuur 1. Stroomdiagram screeningsproces bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker 2023 op Bonaire

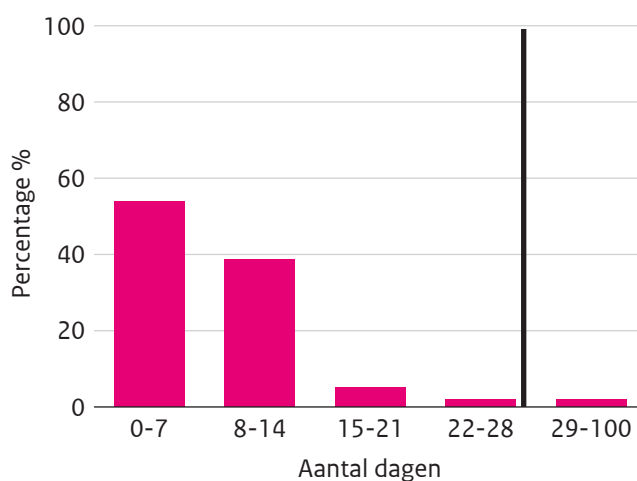
In dit figuur zijn gegevens opgenomen van deelnemers waarvan het resultaat van de HPV bepaling bekend was vóór 15 november 2023.

- 93 van de 560 (17%) monsters waren HPV+.
- Voor 93 van de 93 (100%) HPV+-monsters werd een cytologische analyse uitgevoerd.
- In 64 van de 93 monsters (69%) werden afwijkende cellen gevonden. De betreffende deelnemers werden doorverwezen voor een vervolgonderzoek.
- 29 deelnemers kregen een uitnodiging om na 6 maanden een controle cytologische analyse te laten uitvoeren. 9 (31%) van deze deelnemers lieten dat onderzoek ook daadwerkelijk uitvoeren. Voor de overige 20 deelnemers was op het moment van rapportage de analyse nog niet uitgevoerd.

Figuur 2. Aantal vrouwen dat deel kan nemen (gehele kolom) en aantal dat deelnam (groen). Deelnemers ouder dan 60 werden toegelaten omdat dit hun laatste kans was om aan de screening deel te nemen.

Figuur 3. 99% van de resultaten werd gerapporteerd aan de screeningsorganisatie binnen de afgesproken termijn van 28 dagen

Tabel 1. Aantal verzonden uitnodigingen per leeftijdscategorie

Leeftijdscategorie	Aantal verzonden uitnodigingen
30-34	-
35-39	-
40-44	119
45-49	689
50-54	352
55-59	735
60-64	42

Belangrijkste resultaten

1. Ondanks de veeleisende logistiek van het transport van monsters naar Curaçao worden de screeningresultaten tijdig gerapporteerd aan de screeningorganisatie.
2. Vier uitstrijkjes konden niet geanalyseerd worden. Hiervoor was een herhalingsmonster nodig. Dit is geen reden tot zorg, aangezien het personeel dat de uitstrijkjes verricht goed is opgeleid. Het aantal herhalingsuitstrijkjes blijven we volgen.
3. 17% van de deelnemers was HPV+. In het algemeen is het aantal deelnemers te laag om de uitkomsten te kunnen vergelijken met andere programma's.
4. Gegevens uit figuur 2 geven aan dat de deelname in de leeftijdscategorieën 45-49 t/m 55-59 iets hoger is. Mogelijk komt dit doordat deze vrouwen een uitnodigingsbrief hebben ontvangen. Toch zijn er ook jongere deelnemers. Tot nu toe is tot 16% per leeftijdscategorie van de Bonairiaanse vrouwen gescreend. We blijven investeren in goede voorlichting en informatievoorziening.

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

februari 2024

De zorg voor morgen
begint vandaag

Het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker
in Caribisch Nederland wordt uitgevoerd door:

